

'ΤΑ ΝΕΑ' 12/3/75

Η ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΛΟΠΗΣ 150 ΠΙΝΑΚΩΝ

Τά - κατά Τσαρούχη - «πάθη» του «Αγ. Σεβαστιανού»

Παύλος Πατσούκας: Δεν έκλεψα...

«Δεν έκλεψα τούς πίνακες. Ο Γιάννης μου τούς είχε χαρίσει. Ύστερα είπε πώς τούς έκλεψε. Με πίεσαν στην αστυνομία να όμολογήσω μία κλοπή που δεν έκανα. Έδωσα 9 καταθέσεις. Τη μία χειρότερη από την άλλη. Η πιο φοβερή ήταν εκείνη που έλεγα ότι χτύπησα τον Τσαρούχη από πίσω με κλόμπ. Δεν μπόρεσα να πω την αλήθεια ούτε στον άνακριτή την πρώτη φορά που με πήγαν. Με είχαν απειλήσει ότι θα μ'έλυωναν αν άλλαζα την κατάθεσή μου. Τη δεύτερη φορά τά είπα όλα».

ΜΕ ΧΑΜΗΛΗ φωνή, πότε κοκκινίζοντας και πότε χλωμαίνοντας, απόλογησε το μεσημέρι στο Τριμελές Έφετεϊ ο Παύλος Πατσούκας, ένας λιγνός, ξανθός νεαρός, 25 χρόνων, άλλοτε δοηθός και μοντέλο του γνωστού ζωγράφου Γιάννη Τσαρούχη.

Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ που τον βάρισε: Κλοπή 150 πινάκων, έργων του ζωγράφου, από την έσοχική κατοικία του στο Παρίσι. Ανάμεσα στα έργα και ο μεγάλος πίνακας «Αγιος Σε-

'Αλίκη Καλφύλλου (μάρτυρας): «Πήρα τά έργα από ένα φορτηγό στο Αιγάλεω».

σεβαστιανός» που δρέθηκε τεμαχισμένος.

ΠΡΙΝ ΑΠΟ 8 μήνες, ο νεαρός κατηγορούμενος καταδικάστηκε έρμηνη σε 3ετή φυλάκιση. Χθές, το Έφετεϊο μείωσε την ποινή του σε 9 μήνες με δικαίωμα έξαγίας προς 150 δραχμές την ημέρα, αναγνωρίζοντας του τό έλαφρυντικό του προτέρου έντίμου βίου. Στόν ζωγράφο επέδικασε σάν χρηματική ίκανοποίηση ποσόν 5.000 δραχμών.

Χέρι μέ χέρι

Η ΚΛΟΠΗ τών πινάκων έγινε στίς 22 Νοεμβρίου 1972 από τό έσοχικό άτελιέ του Τσαρούχη στή Βιλνέβ λέ Σαμπλόν. Έγινε άντίληπτή στίς 25 Νοεμβρίου. Λίγες μέρες άργότερα μερικά από τά κλεμμένα έργα θρέθηκαν στήν Άθήνα μέ τόν πίο περίεργο τρόπο:

Κάπου στό Αιγάλεω, σ' ένα φορτηγό κλείσθηκε ή συμφωνία μέ μία κυρία που έπρόκειτο νά άνοιξη γκαλερί. Η κυρία έδωσε τά χρήματα και πήρε χέρι μέ χέρι τούς πίνακες από τό φορτηγό.

«Ο τρόπος αυτός τής άγοραπωλησίας μου θυμίζει λαθρεμπόριο ναρκωτικών» παρατήρησε ο Έφέτης κ. Χρήστος Σαρτζετάκης.

Οί πίνακες άφαντοι

ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΡΑΣΤΗ στή δίκη ήλθε από τό Παρίσι ο Τσαρούχης.

«Δουλεύαμε μαζί μέ τόν Πατσούκα, έπες. Έμφάνιζε τίς φωτογραφίες τών έργων μου. Και τελικά μου έκλεψε 150 πίνακες. Μεταξύ αυτών ή-

ταν ο «Αγιος Σεβαστιανός», 120 σκηνογραφίες γιά άρχαία τραγωδία, μικρά λάδια, όπως «Ο ναύτης και τό γυμνό» και προσωπογραφίες του

Ρεπορτάζ ΛΙΝΑΣ ΑΛΕΞΙΟΥ

Ίδιου. Στίς 25 Νοεμβρίου 1972 πήγα στήν έσοχική μου κατοικία. Βρήκα τά ντουλάπια σπασμένα. Οί πίνακες άφαντοι. Η γαλλική άστυνομία μέ πληροφόρησε ότι δράστης τής κλοπής ήταν ο κατηγορούμενος».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (κ. Πατσαδηόνης): Έσείς τού είχατε χαρίσει έργα σας;

ΤΣΑΡΟΥΧΗΣ: Μόνο μία προσωπογραφία του και μερικά σχέδια. Από τά κλοπιμαία μου έπεστράφησαν τά περισσότερα. Τόν «Αγιος Σεβαστιανός» τόν είχε τεμαχίσει. Μέχρι σήμερα δεν έχει δρεθή όλο τό έργο.

ΠΡ.: Πώς γνωρίσατε τόν κατηγορούμενο;

ΤΣ.: Είχε έρθει σπíti μου μερικές φορές. Σπούδαζε στή Μποζάρ. Δεν ήταν ή πρώτη φορά που μ' έκλεψε. Και παλιότερα μου είχε πάρει 36 πίνακες. Μου επέστρεψε άργότερα τούς 32. Δεν ήθελα νά τιμαρηθώ και δεν τόν κατήγγειλα.

Ο καλύτερος «Αγιος Σεβαστιανός»

ΠΡ.: Ένα «Αγιος Σεβαστιανός» έχετε;

ΤΣ.: Όχι. Τρείς. Άλλά αυτός που έκλάπη ήταν ο καλύτερος. Έπρόκειτο νά τόν δωρήσω στήν Έθνική Πινακοθήκη.

ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ: Έμεινε στό σπíti σας ο κατηγορούμενος;

ΤΣ.: Μερικές φορές ναι.

ΥΠΕΡ.: Πόζαρε ποτέ γυμνός;

ΤΣ.: Πιθανός στήν Άκαδημία, αλλά ένώπιον και άλλων.

ΥΠΕΡ.: Του ύποσχεθήκατε τίποτα γιά νά ποζάρη;

ΤΣ.: Όχι βέβαια. Έκείνος μέ παρακάλεσε.

ΥΠΕΡ.: Έπεμβαίνατε στίς σχέσεις του μέ τή μηνηστή του;

ΤΣ.: Έκείνος ζητούσε τή βοήθειά μου.

ΥΠΕΡ.: Τόν θεωρούσατε ίκανό νά τεμαχίσει τό έργο σας;

ΤΣ. (Έντονα): Δεν πρόκειται γιά τεμαχισμό. Πρόκειται γιά έγκλημα, γιά φόνο...

Από τότε μέναμε μαζί...

Η «ΑΛΛΗ ΠΛΕΥΡΑ» άκούστηκε μέ τήν άπολογία του κατηγορούμενου:

«Γνώρισα τόν Τσαρούχη τό 1969 στή Μποζάρ. Σπούδαζα φωτογραφία και μου είπε πώς μπορεί νά μέ βοηθήσει. Ένα βράδυ έμεινα στό σπíti του. Άπό τότε μέναμε μαζί... Τό 1970 γνώρισα κι' έρωτεύθηκα μία κοπέλλα. Θέλησα νά φύγω από τό σπíti του Τσαρούχη. Μέ απείλησε λέγοντας ότι θα μέ καταστρέψει. Τελικά έφυγα. Περνούσα, όμως, πολλές ώρες κοντά του. Δεν έκλεψα τίποτα. Μου είχε ο ίδιος χαρίσει τούς πίνακες. Στά τέσσερα χρόνια που είμασταν μαζί μου είχε χαρίσει πολλά έργα του».

Όμολόγησε...

Ο ΜΑΡΤΥΡΑΣ Άλέξανδρος Σούγας σήμαρχος έ.ά., κατέθεσε ότι ο Τσα-

ρούχης τού είχε άναθέσει νά καταγγείλει στήν Έλλάδα τήν κλοπή τών έργων του. Η Άσφάλεια τόν είδοποίησε γιά τήν άνεύρεση 120 πινάκων. «Ένώπιόν μου στήν Άσφάλεια ο κατηγορούμενος όμολόγησε τήν κλοπή», είπε.

Ένα φορτηγό στό Αιγάλεω...

«ΕΡΓΑΖΟΜΟΥΝ σε γκαλερί και άργότερα ξεκίνησα ν' άνοιξω δικιά μου. Έπεδίωξα ν' άγοράσω μερικούς πί-

νάκων. Όταν άκουσα γιά τήν κλοπή 150 πινάκων, είπα: «Άλλη μία ύπερβολή του Τσαρούχη». Άκουσα ότι ο νέος έδάρη άνηλεώς γιά νά όμολογήσει. Ωστόσο, γνωρίζω ότι ο Τσαρούχης δωρίζει πολλές φορές έργα του. Πολλά μάλιστα, σε άνθρώπους που δεν μπορούν νά τά εκτιμήσουν. Παλιά είχε δωρήσει και σε μένα. Όταν έμαθα ότι καταδικάει τόν Πατσούκα είπα ότι πρόκειται γιά προσωπικό θέμα».

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ (Γανώσης): Είδατε τόν Τσαρούχη, μετά τήν κλοπή;

Μ.: Ναι, στό Παρίσι.

ΕΙΣ.: Τί σας είπε;

Μ.: Δεν κάναμε λόγο γιά τήν κλοπή. Όταν άργότερα τηλεφωνήκαμε μου έκανε λόγο και μου είπε ότι θα τόν

νακες του Τσαρούχη. Με πληροφόρησαν ότι μπορούσα νά προμηθευθώ μέσω ενός συνεργάτη του ζωγράφου. Στά τέλη Νοεμβρίου τού 1972 άγόρασα μέσω τρίτου 4 έργα του Τσαρούχη αντί 65.000 δραχμών. Άργότερα άλλα 28 αντί 200.000 δρχ. Τά περισσότερα ήσαν σχέδια. Δεν είχαν τήν ύπογραφή του γι' αυτό και τά πήρα σ' αυτή τήν τιμή», είπε ή μάρτυς κ. Άλίκη Καλφύλλου.

ΕΦΕΤΗΣ (Σαρτζετάκης): Πώς έγινε ή άγορά;

Μ.: Πήρα τά έργα από ένα φορτηγό στό Αιγάλεω.

ΕΦΕΤΗΣ (Σαρτζετάκης): Ξέρετε αν ήσαν κλοπιμαία;

Μ.: Άν ήξερα δεν θα τ' άγόραζα.

ΕΦΕΤΗΣ (Σαρτζετάκης): Έτσι γίνονται συνήθως οί άγορές έργων τέχνης; Από κάποιο φορτηγό;

Μ.: Τί νά σας πώ...

ΕΦΕΤΗΣ (Σαρτζετάκης): Αυτός ο τρόπος, κυρία, θυμίζει λαθρεμπόριο ναρκωτικών...

Και τί ξέρετε;

«ΔΕΝ ΞΕΡΩ ποιός έκλεψε τούς πίνακες. Μπορώ νά καταθέσω μόνο γιά τήν άξία τους», είπε στό δικαστήριο, ο πρώην διευθυντής τής Έθνικής Πινακοθήκης κ. Μαρίνος Καλλιγιάς.

ΠΡ.: Και τί ξέρετε; Έχετε ειδικές γνώσεις;

Ο ΜΑΡΤΥΡΑΣ μένει γιά λίγο δουλός, τό πυκνό άκρατήριο γελά και ο Έφέτης κ. Σαρτζετάκης σπεύδει νά πληροφορήσει τόν πρόεδρο γιά τήν ιδιότητα του μάρτυρος...

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ (Λυκουρέζος): Είχατε δη τό έργο «Αγιος Σεβαστιανός» στό Παρίσι;

Μ.: Ναι. Ο Τσαρούχης μου είχε πη τότε ότι θα τό χάριζε στήν Έθνική Πινακοθήκη.

Π.Α.: Τί καλλιτεχνική άξία έχουν τά έργα του Τσαρούχη;

Μ.: Μεγάλη. Είναι από τούς καλύτερους ζωγράφους που έχουμε.

Τόν έκλεψε κάποιος Παύλος

«ΤΑ ΕΡΓΑ του Τσαρούχη κοστίζουν 30.000 — 90.000 δραχμές», είπε ο Ιταλός έμπορος τέχνης Σάντρο Μάντσο που έπρόκειτο νά οργανώσει έκθεση έργων του ζωγράφου στή Ρώμη, όταν έγινε ή κλοπή.

«Ο «Αγιος Σεβαστιανός» — πρόσθεσε — θα ήταν τό κύριο έργο τής έκθέσεως. Άργότερα έμαθα ότι έκλεψε τόν πίνακα κάποιος Παύλος. Η έκθεση ματαιώθηκε».

Τάση ύπερβολής

Ο ΓΝΩΣΤΟΣ συγγραφέας Κώστας Ταχτσής κατέθεσε σάν μάρτυρας ύπερασπίσεως του κατηγορούμενου. Μεταξύ άλλων, είπε:

«Γνωρίζω αρκετά τόν Παύλο Πατσούκα. Είναι συνεπής και έντιμος στίς συναλλαγές του. Επιπλέον είναι καλός ζωγράφος. Γνωρίζω πολύ καλά και τόν Τσαρούχη. Μπορώ νά πώ ότι ύπήρξε ο δάσκαλος τής νεότητός μου. Έχει όμως, μία τάση ύπερβολής. Και μία ιδεοληψία: Ότι τόν

Κ. Ταχτσής (μάρτυρας): «Όταν άκουσα γιά τήν κλοπή 150 πινάκων, είπα: Άλλη μία ύπερβολή του Τσαρούχη».

τιμαρήσει γιά νά τόν σώσει, γιά νά γίνη άνθρωπος.

ΕΦΕΤΗΣ: Ξέρετε ότι δωρίζει έργα. Είχε ποτέ δωρίσει 150 πίνακες μαζεμένους;

Μ.: Όχι.

ΥΠΕΡ.: Πώς είχε τά έργα του ο Τσαρούχης στό άτελιέ του;

Μ.: Σκορπισμένα, ριγμένα στό πάτωμα. Χύδην.

Τόν είδα κακοποιημένο

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ κατέθεσε ο κ. Ανδρέας Λουμάκης, πράκτορας ταξιδίων και φίλος τής οικογενείας Πατσούκα. Είπε ότι είδε τόν κατηγορούμενο όταν δγήκε από τήν Άσφάλεια και πήγε στή Σπάρτη, κακοποιημένο. «Τόν ρώτησα τί συμβαίνει, εκείνος μονολογούσε: «Έμένα νά μέ κατηγορούν γιά τέτοιο πράγμα...». Δεν ξέρω αν έκλεψε. Προσπάθησα νά τόν βοηθήσω νά συνέλθει».

ΤΗΝ ΕΝΟΧΗ του κατηγορούμενου ζήτησε ο εισαγγελεύς.

«Ο Τσαρούχης τού είχε δωρήσει μερικά έργα. Αποχωρώντας από τό άτελιέ πήρε και μερικά άλλα. Πόσα, δεν ξέρουμε. Η κλοπή πάντως έγινε. Τό μητρώο του κατηγορούμενου είναι λευκό. Προτείνω νά τού άναγνωρεσθή τό έλαφρυντικό του προτέρου έντίμου βίου».

Η ΑΠΟΦΑΣΗ του δικαστηρίου έκδόθηκε τό άπόγευμα.